

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 5451/22
4.10.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Ивана Негића, председника већа, Олге Арсовић и Ивана Илића чланова већа, у парници тужиле-противтужене АА из ..., чији је пуномоћник Милан Стојаковић, адвокат из Ваљева, улица Цаке Миливојевића број 18, против тужене-противтужиле ББ из ..., и туженог-противтужиоца, ВВ из ..., чији је пуномоћник за пријем писмена ..., ради утврђења, одлучујући о жалбама тужиле-противтужене и тужене-противтужиле, изјављеним против пресуде Основног суда у Ваљеву П 2000/20 од 05.05.2021. године, у седници већа одржаној дана 04.10.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосноване жалбе тужиле-противтужене АА из ... и тужене-противтужиле ББ из ... и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Ваљеву П 2000/20 од 05.05.2021. године у ставу другом, трећем и петом изреке.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиле-противтужене АА из ... за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Ваљеву П 2000/20 од 05.05.2021. године, ставом првим изреке усвојен је тужбени захтев, па је утврђено да је тужилца сувласник са уделом од 1/2 на покретним стварима ближе наведеним у том ставу изреке као и на 1/2 новчаних износа на девизним рачунима код Комерцијалне банке, те да удео од 1/2 наведених покретних ствари не улази у заоставштину сада пок. ГГ бив. Из ..., што су тужени-противтужиоци дужни признати и трпети да тужилца преузме у суддржавину и сусвојину наведене покретне ствари. Ставом другим изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиле-противтужене којим је тражила да се утврди да је власник са идеалним делом од 1/2 на двособном стану грађевинске површине 64м², стан број... на другом спрату, улаз број ... у улици ... у саставу стамбено пословне зграде, број ... постојеће на кат.парц.... КО ..., која се састоји од земљишта под зградом-објектом у површини од 0.10.91ха, земљишта под зградом-објектом у површини од 0.01.62ха,

земљишта под зградом-објектом у површини од 0.15.38ха, уписана у лист непокретности број ... КО ..., што би тужени-противтужиоци били дужни признати и трпети да тужиља свој сувласнички удео преузме и дозволе упис промене код РГЗ СКН. Ставом трећим изреке одбијен је као неоснован противтужбени захтев тужене-противтужиље ББ из ... којим је тражила да се противтужени АА и ВВ обоје из ..., солидарно обавежу да јој исплате износ од 515.333,33 динара на име 1/3 вредности постигнутих користи по основу стицања без основа и то по основу отуђења 24 овце у износу од 144.000,00 динара, отуђења 2 козе у износу од 12.000,00 динара, отуђења 6 свиња у износу од 54.000,00 динара, отуђења једне крмаче у износу од 12.000,00 динара, отуђења 6 прасади у износу од 24.000,00 динара, отуђења 100 бала сена у износу од 15.000,00 динара, на име коришћења кат.парц.... потес "...", њива седме класе, површине 0.99,26ха, кат.парц.... потес "...", њива седме класе, површина 0.20.11ха, кат.парц.број ..., потес "...", ливада пете класе, површине 1.09.23ха, уписано у лист непокретности број ... КО ... и то за кошење траве и продају сена у износу од 75.000,00 динара, за 2016. годину износ од 75.000,00 динара, за 2017. годину износ од 75.000,00 динара, за 2018. годину износ од 75.000,00 динара, за 2019.годину на име коришћења исте парцеле за испашу 6 крава износ од 75.000,00 динара, за 2020. годину на име коришћења исте парцеле за испашу 6 крава, на име коришћења кат.парц.... потес "...", ливада треће класе површине 0.88.67ха, из листа непокретности број ... КО ... за сетву кукуруза и продају плодова у износу од 120.000,00 динара за 2017. годину, износ од 120.000,00 динара за 2018. годину и то по основу сетве соје и продаје плодова, износ од 100.000,00 динара за 2019. годину по основу сетве купуса и продаје купуса на истој парцели као и 100.000,00 динара за 2020. годину по основу сетве купуса и продаје купуса, све на истој парцели, на име коришћења кат.парц.... потес "...", ливада треће класе, површине 0.30.77ха, кат.парц. ... потес "...", пашњак друге класе, из листа непокретности број ... КО ... износ од 50.000,00 динара остварене користи од продаје кукуруза за 2017. годину, износ од 50.000,00 динара остварене користи од продаје кукуруза за 2018. годину, износ од 150.000,00 динара, на име остварене користи од сетве и продаје купуса у току 2019. године и износ од 40.000,00 динара на име сетве и продаје кукуруза у току 2020. године на истим парцелама. Ставом четвртим изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца ВВ којим је тражио да се у наследни део тужене-противтужиље ББ у оставинском поступку иза сада пок.ГГ урачуна новац који је дат туженој-противтужиљи за изградњу куће у ... која се води као својина ДД. Ставом петим изреке одлучено је да свака странка сноси своје трошкове парничног поступка.

Против наведене пресуде у ставу другом и петом изреке тужиља-противтужена је благовремено изјавила жалбу из свих законских разлога, док је тужена-противтужља ББ из ..., жалбу изјавила на став трећи и пети изреке, такође из свих законских разлога.

Тужена-противтужиља ББ дала је одговор на жалбу са предлогом као у одговору.

Испитујући правилност и законитост првостепене пресуде у ожалбеном делу у смислу одредбе члана 386 Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр.72/11 са каснијим изменама и допунама), Апелациони суд је нашао да жалбе нису основане.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП, на које овај суд као другостепени пази по службеној дужности. Апелациони суд налази да није учињена ни битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 ЗПП, на коју се жалбом тужиље-противтужене посебно указује, јер првостепена пресуда садржи јасне, потпуне и непротивречне разлоге о чињеницама важним за правилно одлучивање, који нису у супротности са садржином изведених доказа у списима предмета, док је изрека пресуде јасна и не противречи разлозима исте датим у образложењу.

Према утврђеном чињеничном стању дана 20.11.2001. године између ГИП "..."-... као продавца и супруга тужиље-противтужене односно оца тужених противтужилаца, ГГ као купца, закључен је и пред надлежним судом оверен уговор о купопродаји стана број ... на другом спрату улаз ... у улици ... у ... Потом је дана 19.12.2001. године, ГГ у својству поклонодавца са ћерком овде туженом-противтужиљом ББ као поклонопримцем закључио уговор о поклону, којим је располагано наведеним станом у ... На основу уговора о поклону се тужена-противтужилца уписала као власник предметног стана. Наведени уговори о купопродаји и поклону закључени су у току трајања брачне заједнице између тужиље-противтужене и сада пок.ГГ. Уговор о поклону закључен је уз знање и сагласност тужиље-противтужене. Тужена-противтужилца ББ није покушала да оствари своје право на судржавину парцела које је наследила након смрти оца ГГ, односно ту имовину није покушавала да користи, а за чије коришћење од тужиље-противтужене и туженог-противтужиоца потражује 1/3 вредности остварене користи. Иза сада пок. ГГ од стоке је остало 18 оваца, те су исте продате а добијени новац је утрошен ради намирења трошкова поводом смрти сада ГГ. Сада пок.ГГ није давао новац за куповину куће у ..., која се води као својина бившег супружника тужене-противтужилце ББ, ДД.

Како је тужена-противтужилца АА признала тужбени захтев тужиље-противтужене за утврђење права сусвојине у идеалном уделу од 1/2 на покретним стварима а по основу стицања у брачној заједници са сада пок.ГГ, односно како је тужени-противтужилац ВВ изјавио да не спори ништа од захтева које је мајка поставила, првостепени суд је утврдио право сусвојине тужиље по основу стицања у браку на 1/2 идеалних делова на траженим покретним стварима и девизним рачунима и одлучио као у ставу првом изреке.

Налазећи да је сад пок.ГГ супруг тужиље-противтужене уз њену сагласност и знање уговором о поклону закљученим са туженом-противтужиљом ББ од 19.12.2001. године располагао станом, који представља заједничку имовину тужиље-противтужене и њеног супруга сада пок.ГГ, на коме тужилца-противтужена тражи утврђење права сусвојине на 1/2 идеалног дела по основу стицања у браку са сада пок.ГГ, првостепени суд је одбио као неоснован тужбени захтев као у ству другом изреке.

Како је током првостепеног поступка утврдио да тужена-противтужилца ББ није покушавала да оствари своје право на судржавину парцела које је наследила иза сада пок.ГГ, односно да није покушала да користи ту имовину, нити је покретала судски или неки други спор како би јој исте непокретности биле предате у судржавину, те да током

поступка није доказала постојање околности на основу којих би се могло закључити да је била спречена да такву имовину користи, првостепени суд је одбио као неоснован противтужбени захтев за исплату износа који представљају користи остварене употребом непокретности на којима је тужена-противтужила сувласник, од стране других сувласника овде тужиле-противтужене АА и туженог-противтужиоца ВВ, те је одлучио као у ставу трећем изреке.

Имајући у виду да из утврђеног чињеничног стања произилази да тужена-противтужила ББ није учествовала у подизању споменика, нити је учествовала у другим трошковима поводом смрти сада пок. ГГ, те да је новац остварен продајом 18 оваца које су остале након смрти ГГ, искоришћен за плаћање трошкова поводом смрти сада пок.ГГ, првостепени суд је одлучио као у ставу четвртом изреке и одбио захтев тужиле за исплату користи остварених продајом стоке након смрти сада пок.ГГ.

Како из утврђеног чињеничног стања произилази да сада пок.ГГ није дао новац за изградњу, односно куповину куће у ..., која се води као власништво бившег супруга тужене-противтужиле ББ, ДД, првостепени суд је одбио и противтужбени захтев ВВ за урачунавање у наследни део тужене-противтужиле ББ новца који је дат истој за изградњу те куће у ..., те је одлучио као у ставу четвртом изреке.

Првостепена пресуда у ожалбеном делу је правилна и законита, а другостепени суд прихвата и разлоге које је у прилог своје одлуке дао првостепени суд.

Правилно је првостепени суд одбио као неоснован захтев тужиле-противтужене за утврђење права сувојине на 1/2 идеалних делова на двособном стану број ... на другом спрату улаз два у улици ... у ..., а по основу стицања у браку са сада пок. ГГ, оцем тужених-противтужилаца.

Одредбом члана 171 став 1 Породичног закона прописано је да имовина коју су супружници стекли радом у току трајања заједнице живота у браку представља њихову заједничку имовину. Чланом 174 став 1 истог закона прописано је да заједничком имовином супружници управљају и располажу заједнички и споразумно.

Из потпуно и правилно утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је правилно закључио да је предметни стан представљао заједничку имовину тужиле и сада пок.ГГ, коју су стекли у току трајања брака по основу уговора о купопродаји који је сада пок.ГГ закључио са ГИП "... " ..., дана 20.11.2001. године. Првостепени суд је даље правилно закључио да је тужила-противтужена као заједничар са својом супругом сада пок.ГГ, споразумно располагала заједничком имовином стеченом у браку, у корист овде тужене-противтужиле ББ и то уговором о поклону који је закључио сада пок.ГГ са овде туженом-противтужиљом ћерком ББ дана 19.12.2001. године, а супротно жалбеном наводима тужиле-противтужене. Ово имајући у виду да из исказа саме тужиле-противтужене произилази да је свог супруга сада пок.ГГ након стицања предметног стана терала да исти пренесу на тужену-противтужилу ББ, из чега произилази да је заједничком имовином тужиле-противтужене и њеног супруга сада пок.ГГ, располагано не само уз знање тужиле-противтужене већ и уз њену изричиту сагласност и инсистирање да се заједничком имовином располаже у корист ћерке овде

тужне-противтужиље ББ.

Из наведеног разлога, неосновани су жалбени наводи тужиље-противтужене да није постојала сагласност исте у тренутку закључења уговора о поклону између сада пок.ГГ као поклонодавца и овде тужене-противтужиље ББ као поклонопримца, за располагање заједничком имовином тужиље-противтужене и сада пок.ГГ, у корист њихове ћерке.

Супротно жалбеним наводима тужене-противтужиље ББ, правилно је првостепени суд одбио као неоснован и противтужбени захтев за исплату 1/3 вредности постигнутих користи по основу стицања без основа, остварених коришћењем односно гајењем и продајом култура на парцелама које предствљају заоставштину сада пок.ГГ. У случају када више лица има право сусвојине на неподељеној ствари, а један сувласник је искључиви држалац ствари, право на накнаду другог сувласника за коришћење те ствари цени се применом правила о стицања без основа. У том смислу када сувласници не захтевају предају у судржавину, деобу, нити уређење начина коришћења сувласничке ствари, односно пасивно се понашају, сувласник који не користи ствар нема право на накнаду за коришћење, јер понашање сувласника који је у државини ствари није противправно, па уколико би се у тој ситуацији сувласнику који није у државини ствари признало право на накнаду због некоришћења ствари, то би било у супротности са правном природом сувласништва и одредбама Закона о облигационим односима који не признаје право на накнаду сувласнику, као и начелу савесности и поштења. Сувласник има право да ствар држи и да се њоме користи заједно са осталим сувласницима у складу са уделима, неповређујући право осталих сувласника, сходно члану 14 Закона о основама својинскоправних односа, с тим што се својим правом коришћења може али и не мора користити, а пасивним понашањем манифестује се воља да се ствар не користи. Сувласник који не користи сувласничку ствар имао би право да од сувласника који користи ту ствар тражи накнаду због некоришћења своје сувласничке ствари и то само ако је према сувласнику који користи сувласничку ствар истакао захтеве који би имали за циљ омогућавање коришћења сувласничке ствари. Тужена-противтужиља ББ, противтужбеним захтевом потражује вредност користи коју су тужиља-противтужена и тужени-противтужилац ВВ наводно остварили коришћењем парцела које представљају заоставштину иза сада пок.ГГ, у висини свог наследничког удела од 1/3. Међутим, тужена-противтужиља ББ у првостепеном поступку није доказала да је истицала захтев за сукоришћење предметних парцела, према овде тужиљи-противтуженој и туженом-противтужиоцу ВВ, односно манифестовала своју вољу да предметне парцеле користи. Током поступка је истицала да је против ВВ овде туженог-противтужиоца и непарничара ЂЂ поднела тужбу у којој је тражила државинску заштиту, али истом тужбом није захтевала и предају у посед тих парцела због чега се како је то правилно нашао и првостепени суд, не може сматрати да је тужена-противтужиља тражила да јој се омогући судржавина предметних парцела. Такође је истицала и да не сме да приђе имовини, али на исте околности током поступка није предлагала нити прилагала било какве доказе на основу којих би се могло закључити да је спречена да предметне парцеле користи. Са друге стране тужиља-противтужена и тужени-противтужилац ВВ су у својим исказима навели, да туженој-противтужиљи ББ нико није бранио да обрађује предметне парцеле, односно да иста није покушавала да обрађује предметне парцеле. Имајући у виду

наведено, то је правилно правостепени суд одбио као неоснован противтужбени захтев у том делу.

Потомци према својим родитељима имају, поред права и законске и моралне обавезе. Одредбом члана 213 Закона о облигационим односима прописано је да се не може тражити оно што је дато или учињено на име извршења неке природне обавезе или неке моралне и друштвене дужности. Сахрањивање и уобичајени помени нису само морална већ и законска обавеза наследника, те се наследник не може ослободити ове обавезе по одредби из члана 213 Закона о облигационим односима, односно наследници који су извршили ову обавезу имају право да од осталих наследника потражују сразмерни део издатака.

Из утврђеног чињеничног стања и то исказа тужиље-противтужене и туженог-противтужиоца ВВ којима је првостепени суд у том делу поклатио веру произилази да је након смрти сада пок.ГГ остала одређена стока, да је иста продата али да је добијени новац утрошен ради неспорно постојећих трошкова поводом смрти сада пок.ГГ. Такође из исказа тужене-противтужиље ББ произилази да није учествовала у подизању споменика ни у погледу осталих трошкова поводом смрти оца, сада пок.ГГ.

Имајући у виду наведено као и одредбу члана 213 Закона о облигационим односима, по налажењу другостепеног суда, правилно је првостепени суд одбио противтужбени захтев и у делу у ком се тражи исплата вредности постигнутих продајом стоке која је остала након смрти сада пок.ГГ, имајући у виду, да се о тој стоци након његове смрти, тужена-противтужиља није старала, те да је иста продата, а новац остварен продајом утрошен за трошкове настале поводом смрти сада пок.ГГ, а супротно жалбеним наводима тужене-противтужиље ББ, те је одлучено као у ставу првом изреке.

Апелациони суд је ценио и остале жалбене наводе и закључио да су без утицаја на законитост и правилност првостепене пресуде у потврђеном делу, као у односу на утврђено чињенично стање тако и на примењено материјално право у поступку доношења исте.

Из ових разлога, како првостепена пресуда није захваћена битним повредама одредаба парничног поступка на које овај суд као другостепени пази по службеној дужности, нити оним повредама на које се посебно указује жалбама, те како је иста заснована на потпуно и правилно утврђеном чињеничном стању и донета на основу правилне примене материјалног права, то је иста применом члана 390 ЗПП потврђена као у ставу првом изреке.

Потврђена је и одлука о трошковима парничног поступка садржана у ставу петом изреке ожалбене пресуде, имајући у виду да је иста донета правилном применом члана 153 ЗПП. Супротно жалбеним наводима тужиље-противтужене и тужене-противтужиље ББ, правилно је првостепени суд одлучио да свака странка треба да сноси своје трошкове парничног поступка, имајући у виду постигнути успех странака у поступку, односно да је тужиља-противтужена успела са захтевом за утврђење права својине на покретним стварима, а који захтев је тужена-противтужиља ББ признала,

као и тужени-противтужилац ВВ који је такође изјашњавајући се на рочишту о наводима из тужбе навео да не спори ништа што је тужиља-противтужена тужбом тражила, те нису дали повод спору, па немају обавезу плаћања трошкова тужиљи-противтуженој, док је са друге стране тужбени захтев тужиље-противтужене за утврђење права сусвојине на предметном стану по основу стицања у браку, одбијен као и прототужбени захтев тужене-противтужиље ББ. Сходно наведеном, применом члана 401 тачка 2 ЗПП одлучено је као у ставу првом изреке.

Имајући у виду да тужиља-противтужена АА није успела са жалбом у другостепеном поступку, то јој сходно одредби члана 153 ЗПП не припадају трошкови другосетпеног поступка, те је применом члана 156 став 1 ЗПП одлучено као у ставу другом изреке.

Председник већа-судија
Иван Негић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић